УДК 005.73

Антонець І. Ю.

Студент 4 курсу

факультету економіки і права ХНЕУ

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація. Розглянуто поняття корпоративної культури організації, мету її впровадження та основні особливості. Проаналізовано умови створення ефективної корпоративної культури. Розглянуто основні етапи процесу формування корпоративної культури.

Аннотация. Рассмотрены понятие корпоративной культуры организации, цель ее внедрения и основные особенности. Проанализированы условия создания эффективной корпоративной культуры. Рассмотрены основные этапы процесса формирования корпоративной культуры.

Annotation. The concept of corporate culture of organization, the purpose of its introduction, its basic features are considered. The terms of creating the effective corporate culture are analyzed. The basic stages of the process of forming corporate culture are discussed.

Ключові слова: корпоративна культура, організація, управління, ефективність, мета, процес формування корпоративної культури, базові цінності організації.

Упродовж останнього сторіччя місце управління персоналом у системі менеджменту багато разів змінювалось. Згідно з цим змінювались погляди, підходи і

© Антонець І. Ю., 2013

теоретичні базиси вчених, що працювали в цій сфері.

Динамічність і мінливість ділової сфери створюють для підприємств необхідність постійних взаємовідносин із партнерами, споживачами, співробітниками. Зростання рівня професійних навичок, кваліфікації, інформованості працівників і громадськості в цілому вимагає від менеджменту використання більш складних методів управління.

На сьогоднішній день поняття "корпоративна культура" перетворилося на один із ключових елементів кадрової політики підприємства, адже вміле управління корпоративною культурою може стати ключовою конкурентною перевагою будь-якої організації. Проблемою сучасних українських підприємств є те, що даному питанню приділяється незаслужено мала увага, оскільки зв'язок між корпоративною культурою та фінансовим станом не вважається тісним [1].

Тема корпоративної культури викликає великий інтерес вчених і дослідників через високу практичну й економічну значущість для життєдіяльності компаній, фірм та інших організацій. Термін "корпоративна культура" вперше з'явився в XIX столітті. Він був сформульований і застосований німецьким фельдмаршалом Х. Мольтке, який застосовував його, характеризуючи взаємини в офіцерському середовищі. До ранніх спроб вивчення корпоративної культури можна віднести дослідження американських вчених Е. Мейо і М. Дальтона на початку XX століття. Російські й зарубіжні вчені Н. Алдашева, О. Дугіна, М. Магура, Ю. Петрунін, А. Радугіна, С. Співак, Г. Шеламов присвятили свої дослідження вивченню питання корпоративної культури і використання її на підприємстві в процесі управління [2].

Метою статті є визначення поняття корпоративної культури на підприємстві та аналіз умов створення ефективної корпоративної культури.

Корпоративна культура – це складова частина суспільної культури, інтегруюча групи людей, об'єднаних спільною діяльністю з реалізації їх загальних цілей.

Корпоративна культура організації – це сукупність базових традицій, норм і правил виробничої поведінки, сформованих засновниками і власниками організації, що вдосконалюються всередині організації в процесі її розвитку.

Метою корпоративної культури підприємства є забезпечення високої прибутковості фірми за рахунок максимізації ефективності управління та якісного поліпшення діяльності підприємства в цілому. Сучасні керівники розглядають культуру своєї організації як потужний стратегічний інструмент, що дозволяє орієнтувати всі підрозділи й окремих осіб на загальні цілі, мобілізувати ініціативу співробітників і полегшити продуктивне спілкування між ними [3].

Особливості корпоративної культури часто визначаються сферою діяльності, але до найбільш значущих її характеристик можна віднести: усвідомлення працівником свого місця в компанії; норми поведінки; тип управління; культуру спілкування; систему комунікацій; діловий етикет; традиції компанії; особливості трактування повноважень і відповідальності; трудову етику. Організація матиме стабільність та ефективну діяльність, якщо її культура буде адекватна вживаній технології й сфері діяльності [4].

Процес формування корпоративної культури підприємства завжди тривалий і складний. Первинними кроками цього процесу має бути визначення місії організації та її основних базових цінностей. Після цього, виходячи з базових цінностей, формулюються стандарти поведінки членів організації, традиції та символіка. Таким чином, у процесі формування корпоративної культури організації можна виділити чотири основних послідовних етапи, що наведені на рисунку [5].

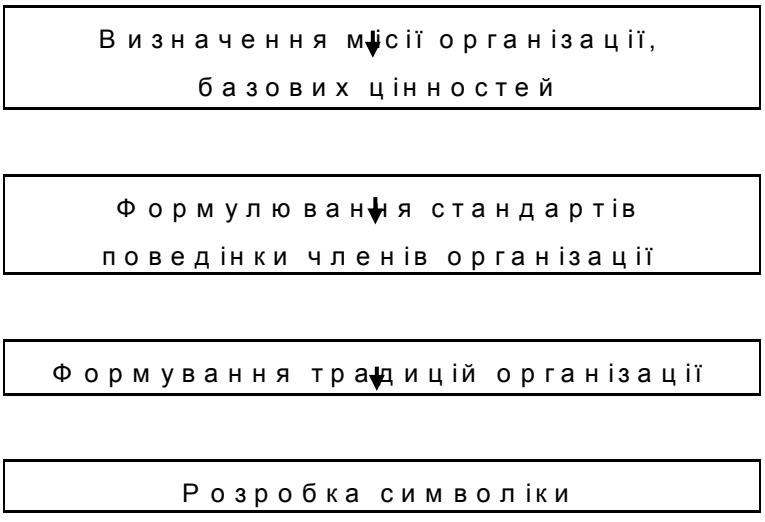

Рис. **Основні етапи формування корпоративної культури**

Автор вважає, що ефективна корпоративна культура характеризується головними цінностями організації, які інтенсивно підтримуються, чітко визначені й швидко поширюються. Чим більше членів організації, які розділяють ці головні цінності, визнають міру їх важливості та прихильні їм, тим ефективніше культура.

На думку автора, ефективність вимагає, щоб корпоративна культура підприємства, її стратегія, зовнішнє та внутрішнє середовища були приведені у відповідність. Стратегія організації, що спирається на вимоги ринку і більше відповідає динамічному оточенню, передбачає культуру, що ґрунтується на індивідуальній ініціативі, ризику, високій інтеграції, нормальному сприйнятті конфліктів і широкому горизонтальному спілкуванні. Стратегія, що диктується перспективами розвитку виробництва продукції, фокусується на ефективності, кращій роботі при стабільному оточенні. Вона успішніша, коли культура організації передбачає відповідальний контроль, мінімізує ризик і конфлікти.

Наук. керівн. Кожанова Є. П.

Література: 1. Лысак У. Корпоративная культура как неотъемлемая часть кадровой политики / У. Лысак // Справочник кадровика. – 2010. – № 11(101). – С. 72–74. 2. Обернибесова О. Современный взгляд на понятие корпоративной культуры [Электронный ресурс] / О. Обернибесова // Сибирская ассоциация консультантов. Заочные научно-практические конференции. – Режим доступа : http://sibac.info/index.php/2009-07-01-10-21-16/3165-2012-06-28-16-38-54. 3. Емельянов Ю. Корпоративная культура как "формула успеха" бизнес-организации / Ю. Емельянов // Проблемы теории и практики управления. – 2009. – № 1. – С. 27–33. 4. Корпоративная культура [Электронный ресурс] // Психология. – Режим доступа : http://psychologiya.com.ua /korporativnaya-kultura.html. 5. Фирсова А. Корпоративная культура как фактор эффективного управления

предприятием [Электронный ресурс] / А. Фирсова, А. Беличенко // Магистратура Донецкого национального технического университета. – Режим доступа : http://masters.donntu.edu.ua/2011/iem/horunzhaya/library/3.htm .